

List izhaja
dvakrat na mesec.

Posamezna št. 75p

Naročnina
mesečno 1.50 D.Rokopisi se ne
vračajo.Nefrankirana pisma
se ne sprejemajo.

VOJNI INVALID

Poština plačana
v gotovini.Uredništvo in
upravnštvo v
Št. Peterski
vojašnici.

Glasilo izvršnega odbora udruženja vojnih invalidov, vdov in sirot kraljevine SHS.

Apel na poslance in primerjanje načrta invalid. zakona.

Središnji odbor je izročil vsem poslancem natančno utemeljeno primerjanje načrta invalidskega zakona in apeliral ob enem na nje, da se zavzamejo za pravično rešitev vprašanja vojnih žrtev. Dotični elaborat prinašamo v nekoliko skrajšani obliki, ker radi premalega prostora ne bi mogli vsega na enkrat objaviti.

Gospod poslanec!

Udruženje se trudi že 6 let, da uveri vlado in skupščino, da je treba nujno invalidskega zakona, ki bi nekoliko poboljšal težki položaj vojnih žrtev.

Ker že 7 let ni invalidskega zakona, pomeni to nacionalno sramoto za celo državo, kar bi vlada in skupščina ne smele dovoliti. Beda vojnih žrtev je znana vsem in tudi vladi, ki je že večkrat pretresavala to vprašanje.

Središnji odbor je vedno sodeloval pri sprejemanju ter je najobjektivneje zastopal osnovna invalidska prava. Smatral je, da bo najboljši pomagač državi pri rešitvi tega težkega vprašanja in želi, da se reši z dobrim pojmovanjem državnih interesov. Na žalost ne more konstatirati, da bi našel dobro voljo pri pristojnih faktorjih, kar je najboljši dokaz, da že 7 let čakamo najboljši sinovi domovine na svojo rešitev. V težkem materijelnem stanju smo tekom 7 let pokazali brezprimerno strpljenje in požrtvovanje.

Zadnji načrt zakona je izdelal minister za socialno politiko g. Marko Djuričič s komisijo, v kateri je bil predstavnik invalidov. Ta načrt ni sprejel najvažnejših bistvenih določil, temveč celo anuliral pravice, ki so pridobljene po drugih zakonih. In še tak načrt je naletel v ministrskem svetu na tolike spremembe v škodo vojnih žrtev, da se mora reči, da je veliko slabši od začasnega invalidskega zakona.

Zato bi invalidsko vprašanje ne bilo rešeno temveč poslabšano.

Ministrski svet je izbrisal celo prava pridobljena v letih 1914 in 1921.

Projekt ne izrazi nobene pažnje in popolnoma zanemarija: zaposlenje invalidov ter pridobitno sposobnost, odbacuje vsako ugodnost udruženja in njegovo zvezo z državnimi oblastmi. Popolnoma skoro zanemarija Narodni fond, prikrajšujoč mu dohodke, deli srbske in prečanske oficirje v nekoliko kategorij ter jim briše stara prava še iz leta 1878. Sploh je načrt prikrojen pod pritiskom težkih finančnih razmer, zato olajšuje invalidom v malenkostnem obsegu njihov položaj in na način, ki ni priporočljiv za nje in ne za državo.

Gospod poslanec! Središnji odbor Vas mora opozoriti na žalostno dejstvo, da je tekom 4 let, odkar je bil izdelan prvi načrt invalidskega zakona po poznejših redakcijah, ki jih je bilo preko 15, treba konstatirati stalno padanje smisla in volje za moderen dober invalidski zakon. Kolikor težje čakajo invalidi na svoje dobro, toliko bolj se poskuša rešiti na njih škodo. Zadnji načrt je najboljši dokaz, ker je šel ne za enega, temveč za nekoliko korakov nazaj. Da obrne Vašo pozornost, Vam središnji odbor pošlje primerjanje nedostatkov tega načrta z objasnili, da sprevidite, kako minimalne invalidske zahteve se odklanja.

Prinašajoč svoje zahteve in želje Vas prosi središnji odbor, da se zavzamete v skupščini za nje, in da bodo te minimalne zahteve sprejete v nov invalidski zakon. Ne dopustite, da bi dobile vojne žrtve po 7 letih zelo slab zakon.

Zahvaljujoč se Vam v imenu vseh invalidov z željo, da verujete v njihovo odlično spoštovanje.

Sledita podpisa predsednika in tajnika.

Primerjanje:

Vojni invalidi zahtevajo priznanje in odškodnino za veliko žrtvovanje za domovino, ker

odgovarja tak izraz njihovemu žrtvovanju. Naziv, ki ga je osvojila vlada ne daje tega zadoščenja, ker ponuja pomoč in milost, ne pa plačilo za pravice, ki so pridobljene s krvjo.

V vseh državah je dano invalidom priznanje za požrtvovanje v službi domovine. Na Francoskem, kjer še ni pozabljeno herojstvo najboljših sinov, navaja prvi člen invalidskega zakona to priznanje.

Središnji odbor zahteva, da se iz našega načrta izbrišeta besedi »pomoč in zaščita« in se unese:

»Domovina daje svojim zaslužnim sinovom in njihovim rodbinam odškodnino in zaščito.«

V čl. 6 so izpuščene odredbe glede pridobitne sposobnosti in dela, kar je bilo v vseh dosedanjih načrtih. Vstaviti se mora

Točka 11. razne ugodnosti.

Izpuščene so v čl. 6 pravice invalidskih družin do zdravljenja in raznih ugodnosti. Izpuščen je tudi IV. odstavek, ki je dovoljeval udruženju razne ugodnosti. Nerazumljivo zakaj je vse to izpuščeno, ker ne obremenjuje popolnoma nič državnega proračuna, temveč so to druge ugodnosti, ki jih daje država.

V projekt je treba unesti točke:

pod II toč. 7 »zdravljenjem, 8. raznimi ugodnostmi. IV. Udruženju prednjih oseb (in ustanovam, ki se z njimi pečajo.

V čl. 9 je izpuščeno dosmrtno pravo brezplačnega zdravljenja za vse bolezni, tudi ki niso v zvezi z invaliditeto za revne invalide. — Pomisliti je treba, da se posledice hib ne lokalizirajo samo na enem mestu in da so invalidi bolj podvrženi raznim boleznim. To pa je treba nuditi tudi revnim družinam.

Treba je vstaviti:

Dosmrtno pravico brezplačnega zdravljenja za vse bolezni, ki niso v vzročni zvezi z invaliditeto imajo siromašni invalidi brez ozira na stopnjo nesposobnosti, ostali pa samo, ako so najmanj 70% invalidi.

Pravico do brezplačnega zdravljenja imajo tudi člani družin siromašnih invalidov, padlih borec in vojne sirote.

Vse osebe zaščitene z inv. zakonom so oproščene kopališčnih taks.

Izpuščene so ugodnosti za vpostavitve lastnih obratov. Čudno, da vlada ne uvidi, da je treba onega, ki ga država usposobi za delo tudi podpreti v borbi za obstanek, da ne propade napram zdravim. Drugače je vse učenje invalidov iluzorno.

Zato se mora unesti:

Invalidi trgovalci in obrtniki, kateri zahtevajo pravice do samostojnega obratovanja, morejo istega izvrševati po celi državi brez ozira na predpise in zakonske zapreke. Ta določba se mera vpoštevati tudi pri krošnjarenju, prodaji na raznih sejnih in selskih kramarijah (prodajalnah).

Vse te osebe se oproščajo polovice taks za prijavo, otvoritev in vršenje.

Po čl. 36 projekta se napravi vojnim žrtvam velika škoda pri trafikah.

Za vojne žrtve se rezervira samo 50% trafik (to je polovico) in sicer onih, ki bi jih monopolna uprava za naprej podeljevala.

Do sedaj so imele vojne žrtve izključno pravo do vseh trafik. Tudi ni predvidenega nobenega prava za glavne zaloge.

Treba je, da se popravi sledeče:

Maloprodaje tobaka v celi državi gredo izključno vojnim žrtvam. V kolikor se bodo iste javile za nje, se odvzamejo nezaščitenim in podelje vojnim žrtvam.

Velikoprodaje se morejo dodeljevati osebam, zaščitenim po tem zakonu, ali njihovem udruženju, ako so pogoji enaki najboljšemu ponudniku.

Projekt izpušča odredbe glede gospodarskega jačanja invalidov. Ako se hoče, da bodo imeli res kake koristi od učenja, se mora določiti za nje pomoč. Enako tudi v drugem oziru

glede splošnega gospodarskega jačanja je treba dovoliti neke ugodnosti. Izpuščenih je kar več členov, ki bi morali vsebovati:

Pri prodaji srečk Državne razredne loterije in monopolskih predmetov se vporablja prvenstveno vojne žrtve in njihova organizacija, ako izpolnjujejo pogoje.

Pri dobičku te loterije imajo tudi prvenstveno pravico vojne žrtve in njihovo udruženje.

Po odredbi čl. 85 a) o drž. računovodstvu imajo prednost vojne žrtve in njih udruženja pri vseh državnih nabavah, prodajah, zakupih in delih, bodisi, da so oddane pogodbeno ali z javnim razpisom.

Odredbe čl. 86 t. 5 zakona o drž. računovodstvu se morajo raztežati tudi na nabavo proizvodov, popravil in drugih del.

Država priznava v javnem interesu ustanavljanje zadrug, ki imajo cilj čuvanja zdravja in razvijajo gospodarsko moč vojnih žrtev. Zato daje takim zadrugam, v katerih so izključno vojne žrtve različne ugodnosti in oprostitve, ako se glase pravila v duhu dotičnih odredb. Zadruga stoji pod nadzorstvom zadrugnih zvez. Tudi so zadruga oproščene poštne in državnih taks.

Načrt izpušča vse privatne vožnje. V vseh državah imajo te ugodnosti, ker so uvidele nesposobnost vojnih žrtev in so jim hotele k temu nekoliko pomagati.

Na ta način se jim olajša tekmovanje z zdravimi.

Unesti se mora:

Kadar potujejo invalidi po privatnem poslu, morejo štirikrat v letu vporabljati potniške ali mešane vlake za četrtno ceno. Člani družin padlih in vojne sirote pa trikrat letno za polovično ceno.

Legitimacije za to daje središnji odbor in sicer samo na invalidske knjižice s slikami.

Za potovanje delegatov središnega odbora in izvršnih odborov izroči prometno ministrstvo vsakemu odboru po eno brezplačno karto.

Po čl. 38 se dele invalidi v kategorije. Tako so 70% invalidi izjednačeni s 50%. Treba je za 70% in 80% otvoriti skupno vrsto.

Člen 39 določa invalidnino. Ista je kolikor mogoče mizerna. Nobena država ne daje tako sramotnih pokojnin. Angleška daje redovo invalidu 40 šilingov na teden. Amerika daje polnemu invalidu 1200 dolarjev letno, kar znaša v naši valuti 73.000 Din. Premagana Nemčija daje polnemu invalidu 675 zlatih mark letno (brez dodatkov za ženo, deo itd.) Italija daje polnemu invalidu 4080 lir brez specialnih dodatkov. Tako nagradujejo celo premagane države svoje borece, pri nas pa po 7 letih niti še zakona nimamo.

Zahteva se, da se sprejme v zakon:

Invalid 20% dobi letno 72 Din v zlatu, za vsakih nadaljnih 10% nesposobnosti pa po 36 Din letno več, tako da dobi 100% invalid 360 Din v zlatu preko 100% pa 600 Din letno.

Pri kaplaru se to poveča za 5%, podnaredniku za 10%, naredniku pa za 20%.

Za ostale osebe omenjene v VIII. delu zakona o ustroju vojske je invalidnina kadar zapuste drž. službo enaka polnim poslednjim pripadkom z dodatki v naravi. Ako pa take osebe ostanejo v drž. službi, debe 30% povišanje vseh pripadkov.

Invalidi-dijaki, ki nimajo oficirskega čina, debe pokojnino podporečnika - invalida. Invalidi svobodnih poklicev, ki so bili v vojni podoficirji ali oficirji dobivajo kot invalidnino polne pripadke svojega čina in položaja, ki so ga imeli v vojski.

V tem načrtu je predvideno, da invalidi zgube invalidnino, ako debe zemljo od agrarne reforme.

Omeniti je treba, da dobivajo zemljo tudi zdravi ne samo invalidi, zato je nepravilno, da bi se slednjim odvzela za to invalidnina. — Odkupnina pokojnine za zemljo se more izvršiti samo s pristankom živalca pokojnine.

Člen 66 vladinega projekta izpušča iz nadpreglednih komisij zastopnika udruženja invalidov. Isto je pri superrevizijskih komisijah in vrhovnemu sodišču. Za to ni razloga in zahtevamo:

V vsako komisijo za pregled invalidov in v vrhovni invalidski sud mora priti po en zastopnik udruženja invalidov.

Zakonski projekt ne predvideva invalidskega udruženja. Uredba iz leta 1920 in začasni zakon iz leta 1921 določata izrecno, da se morajo vse vojne žrtve udružiti v različne odbore organizacije.

Na ta način obstoji močna organizacija, katera ima danes preko 600 odborov v državi.

Udruženje je najboljši sodelavec v invalidskem vprašanju, ob enem pa izvršuje dobre čine med svojim članstvom. V ekonomskem oziru je pokazalo odlične rezultate v korist članstva. To kaže osnivanje zadrug in drugih podobni načrti.

Pod zaščito Nj. Vel. kralja se je izkazalo tudi kot največja patriotska organizacija v državi. Vlada nima razlogov v očigled tega odklanjati udruženja in mu odrekati pomoč k razvitju. Invalidi zahtevajo, da se sprejme v zakon:

Vse osebe zaščitene po invalidskem zakonu se organizirajo v udruženju, katerega pravila odobrava minister za socijalno politiko. Vrhovni organ (središnji odbor) je predstavnik in zastopnik vseh članov udruženja. Državno nadzorstvo nad udruženjem ima minister za socijalno politiko, v kolikor se nanaša to na njegov delokrog. Minister za socijalno politiko more poveriti udruženju razne posle po invalidskem zakonu kot: vodstvo evidenc, zbiranje podatkov, sprejemanje prijav, prošelj, pritožb, odlokov in rešenj, ter izplačevanje invalidnin in drugih pomoči.

V vodenju takih poslov se ima udruženje držati predpisov ministra za socijalno politiko.

Službene pošiljatve udruženja so proste poštarine.

Dalje izpušča vladni projekt 4% od velikoprodaje in 1% od maloprodaje tobaka. Svoj čas je uprava monopola ponudila udruženju, ako ne izkorišča svojega prava, da sili v oddajo velikoprodaj tobaka gori navedene ugodnosti. Po čl. 58 pravilnika se daje 4 pro mile udruženju za gospodarsko jačanje članov. Zato zahtevamo, da se to pridobljeno stanje obdrži in unese v zakon.

Dohodki 4%, ki jih ima uprava monopola od velikoprodaje in 1% od maloprodaje, se izplačujejo udruženju vojnih invalidov, katere mora uporabiti edino za gospodarsko ojačanje svojih članov, t. j. za zadruge, obratne kapitale itd.

Čl. 69 projekta predvideva »Narodni fond«. To pa bi ne bil Narodni fond, pač pa nekaki dispozicijski fond ministra, ki razpolaga z njim in ga vodi s tremi uradniki. Udruženje vidi v tem fondu neko samostojno narodno ustanovo, katere cilj je, da dobi pomoč od celega naroda

in zares ublaži pomoč, kakoršne država ne more nuditi. Zato je v interesu, da se razvije privatno, ne kakor kak državni faktor in da se čuti v njem cel narod dolžan pomagati ne samo država.

Ta praktični način so vzele vse zapadne države in prenesle potom svojih zakonov večji del delokroga na privatne korporacije, v katerih so poleg javnih faktorjev zastopani tudi privatni sloji.

Po vladnem načrtu bi bil Nar. fond navadna birokratska ustanova pod upravo 3 uradnikov. Ako hoče biti Narodni fond zares narodna ustanova, morajo priti v njegovo upravo tudi invalidi in drugi predstavniki naroda. Tako bi zbiral vse bogate moralne in materialne sile naroda in pokozal uspešno delo. Podana bo garancija, da nas bodoče vojne ne bodo našle nepripravljene in se ne bi ponovila žalostna zgodovina našega reševanja vprašanja žrtv svetovne vojne.

Predvideni dohodki Narodnega fonda so zelo omejeni in nezadostni za najnujnejše potrebe vojnih žrtv.

Edino pravilno funkcioniranje pa bo zagantirano, ako pride v roke izrazitih predstavnikov države, naroda in invalidskega udruženja.

Treba je čl. 91 projekta spremeniti tako-le: Narodni fond ima glavno upravo v Beogradu, načelujeta ji upravni in nadzorni odbor, ki se postavljata s kraljevim ukazom.

Upravni odbor ima 11 članov (predsednika, dva podpredsednika in 8 članov).

Predsednika predlaga ministrski svet, enega podpredsednika narodna skupščina, drugega pa središnji odbor udruženja. Od ostalih osem članov pa narodna skupščina 2, minister socijalne politike in minister financ po 1, središnji odbor udruženja pa 4.

Nadzorni odbor ima predsednika in 6 članov. Predsednika predlaga glavna kontrola od ostalih 8 članov narodna skupščina, minister Društvo Rdečega križa 1 in središnji odbor za socijalno politiko in minister financ po 1, udruženja 2.

Vse člane obeh odborov postavlja kralj z ukazom na predlog ministra za socijalno politiko.

Nagrade in notranje vodstvo predpisuje minister socijalne politike s pravilnikom. Načrt zakona izraža da velja zakon le za vojne žrtve iz leta 1912 naprej. Toraj prezira invalide iz prejšnjih vojn, ki še žive.

Zato zahtevamo, da velja zakon tudi za invalide vseh prejšnjih kakor bodočih vojn.

Čl. 109 projekta predvideva za oficirje srbskih in črnogorskih vojn prevedbo v višje čine po zakonu o ustrojstvu vojske iz l. 1923 in sicer za polne in pretežke invalide. Nepravilno je, da se smatra za take invalide samo one, katerim manjka n. pr. noga do kolka, ali obe roki ali nogi. Največji del oficirjev ostane na ta način pri svojih mizernih pokojninah. Ako je ofi-

cir nesposoben za službo mu je država dolžna zasigurati eksistenco tako, da mu prizna polne pripadke prvega višjega čina po zakonu o ustrojstvu vojske. Zato zahtevamo:

Da se ne dela razlike med aktivnimi in rezervnimi oficirji brez ozira na profesije, temveč se dá vsem naslednje višje čine in se prevedejo v polne pripadke po zakonu o ustrojstvu vojske in mornarice iz l. 1923. Med dijaki je bilo dosti slučajev, da so morali pustiti knjige in jih zamenjati s puškami. Danes zavzemajo njihovi sošolci visoka mesta, medtem, ko se bore bivši vpokojenci za kruh s službami neznatnih pisarjev.

Pravilno je, da se prepusti tem olajšave pri sodnoadvokatskih izpiti, kar je na primer na Francoskem.

Treba je v zakon sprejeti odredbo:

Vojni invalidi iz prejšnjih vojsk, ki so redno izvršili pravne študije in so v praksi sodišča ali advokata eno leto dni, imajo pravico takoj polagati sodne ali advokatske izpite, potem pa pravico samostojno izvrševati te poklice.

Projekt predvideva, da se izplačuje invalidnina z dodatki šele, ko stopi invalidski zakon v veljavo. Ni imela v vidu, da je bilo treba napraviti takoj po osvobojenju pravi invalidski zakon.

Treba je bilo, da izide pred uradniškim zakonom.

Zato se mora glasiti:

Pokojnina z dodatki teče od 1. januarja l. 1925.

Iz tega primerjanja se razvidi, koliko najvažnejših točk za nas vojne žrtve je pogaženih v sedanjem projektu invalidskega zakona.

Središnji odbor dostavlja k objavi teh nedostatkov še svojo kratko oceno, ki v kratkih potezah obsoja vse to delo.

Vsak naš čitatelj mora z začudenjem sprevideti, kako slaba rešitev se nam obeta.

Toda vesti govore zopet drugače, ker je naša organizirana borba zopet obrnila celo dolgotrajno vprašanje.

Kaj je z invalid. zakonom?

Čujemo razna poročila. Dnevnik poročajo, da je načrt zrel za skupščino in da nam je pričakovati še v tem zasedanju skupščine invalidskega zakona. Nobeden časopis pa ne poroča natančneje o podrobnosti njegovih določb ter ne izrazi kritike.

In vendar je invalidsko vprašanje tako važno državno vprašanje, da bi se morala zanimati zanj cela javnost.

Nam ne sme biti zadosti samo dejstvo, da se invalidski zakon sprejme. Mi hočemo vedeti na kakšen način se misli rešiti naše vprašanje.

Bolje nič, kakor pa slaba rešitev. In ravno tega ne pove nihče izrazito, kaj se pravzaprav misli z nami.

I. A. Bunin — Dr N. Preobraženski:

Gospod iz San-Franciska.

UVOD.

Ivan Aleksejevič Bunin (rojen l. 1870, zdaj biva kot begunec v Parizu) je največji sedaj živečih ruskih pisateljev. Iz l. 1919 je Bunin častni akademik Ruske Akademije Znanosti. To je najvišje odlikovanje, ki sta ga bila deležna tekom zadnjih let razen njega samo A. P. Čehov in Maksim Gorki. — Bunin slove vlasti kot poznavalec ruskega kmeta. Nehatere njegove povesti in pesmi pa so nastale kot spomin na daljna potovanja od Balkana, Turčije, Sv. Dežele tja do Cejlona in Južne Afrike. Na Capri je bival pisatelj večkrat celo zimo. — »Gospod iz San-Franciska« je izšel l. 1916, v nemirnem vojnem času, pa je takoj postal in ostal literarni dogodek. Kdor bere izvirnik, vživa predvsem godbo ruskega jezika. Kritiki primerjajo besedilo povesti s težkim bleščečim brokatom. Ni lahko prevajati teh dolgih stavkov, toda slog je tu nečitljiv del vsebine. Cela povest se zdi kot edina besedna celota, ki jo zaključijo šele zadnja pika. Glavni čar »Gospoda iz San-Franciska« tvorijo seveda podrobnosti: njih barve in grozeči sarkazem. Njegove veličastne slike pridobivajo simbolično moč. Njih nasprotja zapuščajajo globlji vtis nego zvezki socialističnih romanov. Prava umetnost je prepričevalna tudi brez vsiljivega povdarjanja.

Os glavne Buninove povesti tvori neznamen dogodek, toda sedanost je poostrela večno odprto vprašanje. Koncem februarja l. 1924 je govoril pisatelj na protestnem zborovanju ruskih beguncev krasen govor proti grozo-

tam boljševiskega preganjanja; govoril je o nraštvenem propadanju Rusije pod sovjeti. Navzoči Anglež, eden izmed častilcev Bunina, je pripomnil: »Saj tu ti gospod iz San-Franciska ni nič boljši od njih.« — In vendar ni bistvene razlike med materijalizmom komunistov in onim ameriškega milijarderja. V obeh slučajih pogrešamo vsak idealizem. Tu in tam je cilj življenja le kopičenje premoženja in vživanje... Kakor drugi vodilni ruski pisatelji, tako je tudi Bunin odločen nasprotnik podobnega »svetovnega naziranja«.

* * *

Govorje ti, Babilon, mesto utrjeno!
Apokalipsa. (Razodetje sv. Janeza.)

Gospod iz San-Franciska — njegovega imena si ni mogel nihče zapomniti niti v Neapolju niti na Capri — je potoval v Stari Svet za celi dve leti z ženo in hčerko edinole radi zabave.

Bil je trdno prepričan, da ima polno pravico na počitek, a užitek, na dolgo in udobno potovanje in še na bogve kaj. Za to prepričanje je imel vzrok: prvič, ker je bil bogat in — drugič, ker je hotel šele začeti živeti, ne glede na svojih petdeset in osemdeset let. Do tega časa ni živel, temveč samo živil, sicer nikakor ne slabo, toda samo z nado v bodočnost. Delal je in ni držal križem rok. — Kitajci, ki jih je naročal za delo kar na tisoče, so dobro vedeli, kaj to pomeni! — in končno je videl, da je že mnogo storjenega in da se skoraj lahko meri z onimi, ki si jih je bil nekoč vzel za vzor, pa je

sklenil, da se oddahne. Krogi, katerim je pripadal, so imeli navado začeti uživanje s potovanjem po Evropi, v Indijo, v Egipt. Sklenil je tudi on tako. Seveda je hotel v prvi vrsti poplačati sebe za mnogoleten trud; toda veselil se je tudi za ženo in hčerko. Njegova žena se ni nikdar odlikovala po posebni občutnosti, toda saj so vse priletne amerikanke — strastne potovalke. Kar pa se tiče hčerke, precej zrele in nekoliko bolehe device, je bilo potovanje zanjo naravnost potrebno: ne glede na korist njenega zdravja — ali se ne dogajajo tudi na potovanju ugodni sestanki? Tam včasih človek sedi pri mizi ali pa gleda freske zraven kakega milijarderja.

Potni načrt, ki ga je izdelal gospod iz San-Franciska, je bil obširen. Decembra in januarja je nameraval vživati solnce Južne Italije, starinske spomenike, tarantelo, podoknice potujočih pevcev in tudi — kar ljudje njegove starosti posebno dobro razumejo — ljubezen mladih neapolitank, dasi ne brez koristi; kar neval je mislil preživeti v Nizzi, v Monte Carlo, kjer se zbira ob tem času najbolj izbrano občinstvo — isto, ki je merodajno za vsak blagor civilizacije: krog smokingov, neomajnost prestolov, vojne napovedi in blagostanje hotelov, — kjer se eni strastno udajajo tekmam avtomobilov in jadrnic, drugi — ruleti, tretji — onemu, kar se navadno zove flirt, a četrti streljanju golobov, ki zelo slikovito zletijo iz kletke čez smaragdne travnike z morjem liki spominčice v

Iz našega takozvanega opozicijskega časopisja moremo le povzeti splošno sodbo, da je sedanji načrt invalidskega zakona nezadovoljiv in slab.

Tako povzamemo tudi iz »Slovenca«, ki se obenem čudi, zakaj je invalidsko združenje tako tiho in popolnoma nič ne protestira proti načinu rešitve invalidskega vprašanja.

Udruženje invalidov pa ne drži rok križem, temveč vedno deluje.

O invalidskem vprašanju je veliko več informirano, kakor pa piše naše časopisje.

Danes stoji vprašanje v takem štadiju, da še ni zrelo za pred skupščino, ker se glede načrta še vedno deluje.

Ravno udruženje vojnih invalidov je dalo inicijativo za to, ker se je prepričalo da stoji stanje slabo in se mora rešiti vprašanje vojnih žrtev bolje. In sicer je k temu pripomogla intervencija Njegovega Veličanstva kralja, kateremu je središnji odbor izročil obširni memorandum. To pot je zavzelo udruženje tiho in mirno, ker smatra Najvišjo zaščito za edino merodajno, nikakor pa brezpomembno vpitje doma, ali pa mogoče kako rotno poslanec in političarjev, ki so že vsi pokazali svoje mnenje in delovanje glede vojnih žrtev.

Moremo reči, da je bilo uspešno.

To nam potrjujejo zadnja poročila iz Beograda, ki smo jih dobili od merodajnih faktorjev.

Udruženje invalidov se je moralo zavzeti za takozvani »Behmenov načrt«, ker je isti najbolj zadovoljiv za vse vojne žrtve brez razlike stanov in prepričan. Zadovoljiv je zato, ker vsebuje vse najvažnejše točke, ki teže danes vojne žrtve.

Ravno nasprotno pa sedanji načrt popolnoma prezira razne najvažnejše točke:

Središnji odbor je vse te točke obrazložil v svojih dveh memorandumih, katera je poslal in sicer kakor smo že omenili Nj. Vel. kralju, drugega pa tudi skupščini. Ako povzamemo glavne poteze teh točk so iste sledeče:

1. Sedanji načrt daje milost in ne plačilo za zasluge.

2. Pokojnine so slabše kakor skoro v vseh drugih načrtih invalidskih zakonov.

3. Vozne ugodnosti po železnicah in parobrodih so popolnoma izpuščene, medtem, ko uživajo take ugodnosti pri nas razna društva.

4. Narodni fond je bil mišljen kot samostojna avtonomna ustanova, da bi mogla nuditi potrebam vojnih žrtev čim večje materijalne ugodnosti. Sedanji načrt pa misli izročiti Narodni fond v roke enega ministra ter v upravo samih državnih uradnikov z vezanimi rokami.

5. Deliti misli prečanske in srbske oficirje.

6. Ne priznava Udruženja vojnih invalidov, ki ima celo po sedanjem začasnem invalidskem zakonu popolno priznanje in podporo države.

7. Odvzeti misli vse materijalne ugodnosti, ki jih prejema Udruženje v smislu čl. 18 začasnega invalidskega zakona.

8. Se ne izrazi določno glede poprave kričnih redukcij potom specialnih komisij. Kdor pozna invalidsko vprašanje in potrebe vojnih žrtev mora priznati, da bi bil tak invalidski zakon precej slabšeji od začasnega.

Ako vzamemo samo, da se po njem ne bi mogle popraviti redukcije in bi se zelo pritiskala organizacija ter poleg tega še ločitve med posameznimi plemeni vidimo, da bi bilo celo vprašanje vojnih žrtev na ta način malodane upropaščeno. Tega poprejšnji načrti vendar niso obetali.

Zdelo se nam je že takoj v početku izdelovanja sedanjega načrta, da ne moremo pričakovati ugodnega, ker se je to vršilo tajno brez vsakega našega sodelovanja. Ako hočemo prizadetemu resno nekaj nuditi, ga bomo vprašali po čem teži in se ozirali na njegove težnje.

Razumljivo je, da moramo forsirati naše težnje ter oni načrt, kateri je bil napravljen z nami, to je najprikladnejši Behmenov načrt.

In res je bila pred kratkim vladna opozicija napotena, da je predložila skupščini Behmenov načrt, kateremu pa vlada ni priznala nujnosti. S tem je hotela reči, da misli sama izpopolniti vprašanje vojnih žrtev in načrt invalidskega zakona. To je za enkrat važen uspeh, ker je preprečeno sprejetje nameravanega slabega invalidskega zakona.

Vsekakor bo morala vlada gledati v bodoče na to, da prikroji svoj načrt v tem smislu in z onimi ugodnostmi, katere so že nudili poprejšnji načrti. Ako bo storila slabše, si bo nakopala nezadovoljnost mase, ki se krčevito drži svojih pravic.

Izgleda, da invalidski zakon še ni pred sprejetjem in ga skoro gotovo skupščina ne bo še sprejela v tem zasedanju.

Poroča se nam, da se načrt sedanje vlade že izpolnjuje.

Za nas je na vsak način bolje, čeprav se vprašanje zavleče, da preprečimo udarec, ki postane lahko usodepopen za naše vojne žrtve.

Kaj je z reduciranci?

Minuli bosta že dve leti, odkar je specialna komisija delovala. Ministrstvo za socialno politiko je hitro ustavilo vsem dotičnim, katere je specialna komisija predlagala pokojnine in druge pomoči.

Vse to se je izvršilo kar interno, nihče ni vedel, kaj se je zgodilo z njim, zato so mnogi popraševali kako to, da ne dobivajo več pokojnin. Od začetka do dobili nekateri obvestila, pozneje pretežna večina pa nič.

Ne moremo navesti števila, koliko je reduciranih v Sloveniji, toda približno sodimo in kakor smo informirani 40 odstotkov vseh vojnih žrtev.

Ako opazujemo posamezne obupane reducirance, vidimo zelo žalostno stanje.

ozadju in se bijejo takoj kot bele kroglice ob tla; začetek marca je hotel posvetiti Florenci, za veliki teden se peljati v Rim, da bi poslušal tam »miserere«. V njegove načrte so spadale tudi Benetke, Pariz, bikoborba v Sevilli in kopanje na angleških otokih, pa še Atene, Carigrad, Palestina, Egipet in celo Japonska, seveda že na povratku... In začetkoma je šlo vse izvrstno.

Bilo je koncem novembra. Skoraj do Gibraltara so se morali voziti zdaj v ledeni megli, zdaj v burji z mokrim snegom; toda potovali so srečno in celo brez zibanja, na parobrodu se je sešlo mnogo potnikov in sami ugledni ljudje, parobrod — znamenita »Atlantida« — je bil podoben najdražjemu evropskemu hotelu z vsemi udobnostmi, — z nočnim barom, z orijentalno kopeljo, z lastnim časopisom — in življenje je na njem potekalo po najbolj imenitnih pravilih: vstajali so rano ob zvokih trompet, ki so se razlegali po hodnikih že ob tej mračni uri, ko se je tako počasi in neprijazno svitalo nad sivozeleno vodno puščavo, ki je težko valovala v megli; ogrinjali so flanelaste pijame in pili kavo, čokolado, kakao, nato so posedli v marmornate banje, pa telovadili, da si obudijo tek in dobro razpoloženje, dovršili dnevno toaleta in odhajali k prvemu zajtrku. Do enajstih se je spodobilo živahno se sprehajati po krovu in vdihavati hladno svežost oceana ali igrati sheffleborde in druge igre, da se zopet obudi tek, ob enajstih pa — se okrepčati z obloženimi kruhki in bouillonom; ko so se okrepčali, so z naslodo

čitali časopise in mirno pričakovali drugega zajtrka, še bolj redilnega in raznovrstnega nego je bil prvi; prihodnji dve uri sta bili namenjeni počitku; vsi krovi so bili takrat natrpani z naslanjači, v katerih so ležali s plaidi pokriti potniki, gledali oblačno nebo, peneče klance, ki so se izgubljali za obzorjem, ali sladko zadremali; okrog pete ure so jih, osvežene, vesele, napojili s krepkim dišečim čajem s pecivom; ob sedmih je bil s trompetami naznanjen devetereden obed. In zdaj se je hitel oblačit gospod iz San-Franciska, mencaje roke od pritoka življenskih sil, v svojo bogato luxe-kabino.

Zvečer so bulila nadstropja »Atlantide« kakor ognjene brezštevne oči in velika množica slug je posebno mrzlično delovala po kuhinjah, pomivalnicah in vinskih kletih. Ocean, ki je butal ob stene, je bil grozen, a razmišljal ni o njem nihče, ker so vsi trdno zaupali v moč, ki jo je imel nad njim kapitan, rdečelasec orjaške velikosti in teže, vedno kakor zaspan, ki je bil v svoji uniformi s širokimi zlatimi našivi podoben velikanskemu maliku in se je zelo redko prihajal družbi iz svojih skrivnostnih prostorov; na robu ladje je vsak trenutek zatulila s peklensko mračnostjo sirena in zacvilila z besno zlobo, toda malo obedujočih je slišalo sireno — zaglušili so jo zvoki prekrasnega godalnega orkestra, ki je izbrano in neumorno sviral v ogromni dvorani, ki je imela dve vrsti oken in je bila obložena z mramorjem in postlana z baržunastimi blazinami.

(Dalje prih.)

Pride invalid z amputirano roko ali nogo, ali popolnoma zveržen in polomljen, tudi bolni tuberkulozni, ki potrebujejo nujno zdravljenja in pomoči in taki ljudje so predlagani za redukcijo.

Takih ljudi nočejo več priznavati za vojne invalide.

V vseh slučajih je vzrok, ker niso doprinesli dokumentov, da so postali pohabljeni ali bolni pri izvrševanju vojaške dolžnosti.

Če bi se naši predpisi ozirali na faktučni stan in bi specialne komisije delovale v pravem smislu, bi kaj takega ne mogle storiti.

Način je bil sistematičen, sicer bi specialnih komisij sploh ne bilo treba.

Zakaj je bilo treba specialnih pregledov, ko so bili vsi invalidi že po parkrat pregledani in njih invalideta presojena na podlagi zakonskih predpisov.

Specialna komisija pa je pregledovala po večini samo akte ne pa ljudi. Zahtevala je dokaze, katere so ljudje doprinašali, ali pa jim jih deloma tudi ni bilo mogoče spraviti takoj skupaj. Invalidi trdijo, da so navedli priče, ki niso bile zaslišane, prinesli dokumente, na katere se komisija ni hotela ozirati in jih tudi niso dobili nazaj.

Sploh ni dopustila komisija nobenih intervencij in zaslišanj.

Ako bi se vršil specialni pregled takoj po prevratu. Takrat so imeli invalidi v rokah dokumente iz vojne in odpustnice.

Pozneje pa so jih morali oddati raznim komisijam, ki so jih zamenjale z novimi nadpreglednimi listi.

Ali pa je to, da izvira hiba iz vojne težko dokazati? Nikakor ne.

Po naših vaseh pozna posameznega človeka cela soseska.

Natančno se spominjajo kdo je šel v vojsko in kakšen je bil poprej, kakšen pa je prišel nazaj.

Znano je tudi, da se ni imel smisla nihče drugače poškodovati ter mu je bilo skoro nemogoče, ker je bil od vseh strani nadzorovan. Odkod pa naj bi bilo toliko pohablencev pri nas.

Mar ima Slovenija kar približno 15.000 invalidnih oseb, ki bi postale take doma? V sled današnjih redukcij, s katerimi se izmeče težko pohabljeni ljudi iz zaščite, pa človek ne more misliti drugače, kakor da se hoče likvidirati invalidsko vprašanje. Taka mahinacija se je izbrala za način postopanja in to po šestih letih, da se išče stare dokumente potem, ko je invalidsko pravo očitno in jasno in stalež ugotovljen. Invalidi nosijo svoje zadosne dokumente na telesih in noben zdravnik ter tudi noben lajik ne more dvomiti, da ne izvirajo iz vojne. Saj se poznajo strelji, zmrzli udi, amputacije itd. Kje so toraj dobili ti ljudje svojo nesrečo, katero so usojeni nositi vse svoje življenje? Kdo bo povrnil zlo in ublažil trpljenje, ki ga prestajajo danes reduciranci?

Kar so izvršile specialne komisije to danes stoji.

Ustavljene so pokojnine in pomoč, da celo zdravljenje jim je bilo prvotno odrečeno. Šele na intervencijo Udruženja so zopet dovolili, da imajo reduciranci do rešitve specialnega sodišča zdravljenje za svoje vojne hibe na državne stroške. Toraj s tem se nekako potrjuje, da so reduciranci res vojni pohabljeni, ker bi se jim sicer kaj takega ne bi dovolilo. Ako pa so vojni pohabljeni, morajo imeti tudi vsa druga prava po zakonu. Kako pridejo do tega, da se jim že skoro dve leti ne izplačuje pokojnina in nobena druga pomoč in se za nje ne reši?

Zakaj stoji njihovi akti in se ne popravi tega, kar je znano vsej javnosti, da ni pravilno storjeno.

Poleg vsega tega pa se zavlačuje invalidski zakon, katerega ravno naši reduciranci najbolj potrebujejo.

Ako se misli s celim staležem vojnih žrtev tako, kakor z reduciranci, je razumljivo, da ni invalidskega zakona. Redukcija je povzročila, da stoji danes invalidsko vprašanje za 50 odstotkov slabše, kakor tik po prevratu.

Naše Udruženje je že ponovno zahtevalo popravo tega nevzdržnega in za državo škodljivega stanja.

To pa zato, ker ima vpogled v invalidske vrste, ker pozna gorje in ker ne sme dopustiti, da bi se tovariši nepravilno zapustili, ker so v resnici težko prizadete vojne žrtve.

Zahteva naša je, da se ukine vse delo špeci-
cijalnih komisij in da se poveri vso revizijo
rednim sodiščem, ki naj postopajo točno, prav-
ilno, da se ozirajo na vse dopustne možnosti
dokazov in prepuste vsakemu zavzeti dovoljeno
pravno pot.

Prepričani smo, da bodo na ta način vsa
invalidska uverenja točna in da ne bo med
invalidskimi vrstami učinjenega nobenega ne-
previdnega zla. Za specialne komisije ni bilo
treba invalidskega zakona, za to naj se tudi re-
vizija in obnova izvršita takoj, ker naši reduci-
ranci ne morejo čakati šele invalidskega zaka-
na, ki se sprejema tako počasi.

V tem smislu je zavzel čisto pravilno in
upravičeno pot središni odbor, ki je začel zbi-
rati med invalidi dokumente in jih pošiljati s
prošnjami pristojnim sodiščem, da priznajo in-
validom, ki dokažejo svoje pravice nadaljno po-
kojnino in zaščito ako jim je bila po predlogu
specialne komisije odvzeta.

Zakaj? Vsak dotični, ki ga je specialna
komisija predlagala za redukcijo in ima ustavl-
jeno pokojnino brez vsakega dokumenta v ro-
kah, je še popolnoma priznani invalid. V ro-
kah ima dokument nadpregledne komisije, ka-
tera ga je spoznala za vojnega invalida. S tem
dokumentom vedno lahko zaprosi sodišče za
priznanje pokojnine, ako lahko dokaže, da je
zadobil svojo hibo pri izvrševanju vojne dolž-
nosti.

Kdo more oporekati pravo takemu, ki zbe-
re polne dokaze pa bodisi prej ali slej?

Nobena specialna komisija mu ne more te-
ga odrekati. Zanj je merodajen začasni invalid-
ski zakon in vsi poprejšnji stari zakoni, po ka-
terih mora on prejemanje pokojnino.

Zato pa kakor čujemo, akcija središnega
odbora v Srbiji ni bila brezuspešna. Tam so si
na ta način pridobili reduciranci svoje pravice
po večini nazaj.

Tako mora biti tudi pri nas. Naši reduci-
ranci naj zaprosijo s popolnimi dokumenti za
nadaljno priznanje pokojnin.

Po dokazih upamo, da jim sodišča tega
prava ne bodo mogla odrekati. Nihče ni kriv
sam, da mu upravne oblasti, ki so poprej pri
nas priznavale invalidske pokojnine niso zbra-
le vseh dokazov, ki jih danes zahtevajo speci-
jalne komisije.

Ako pa zamore te dokaze takoj, ali pa šele
naknadno doprinesiti, je popolnoma krivično,
da se mu še nadalje zavlačuje in odreka pristoj-
ne mu pravo.

Nihče ne sme biti obsojen, ako ni kriv.
Zato se mora delo specialnih komisij spraviti
čimprej v faktično stanje.

Naše gibanje.

V Škofji Loki se je vršil dne 3. maja t. l.
izredni občni zbor in sicer samo radi volitve
novega odbora, ker je poprejšnji odbor radi za-
prek pri nekaterih odbornikih postal delane-
zmožen in je raje odstopil. — V nov odbor so
bili izvoljeni tovariši: preds. Ravnihar, tajnik;
Humer, blagajnik Gašperšič; odborniki: Pogač-
nik, Zaletel in Oman, nam. Markelj Langerhole
in Štelcar. Nadzorni odbor: Debeljak, Kalan in
Sodnikar, namestnika Pintan in Finžgar.

Podružnica Maribor. Podružniški odbor je
v svoji seji dne 27. maja t. l. soglasno sklenil
na predlog tov. A. Krepka, da podvzame akci-
jo za postavitve spomenika padlim nepozablje-
nim vojakom in primerno ureditev vojaškega
pokopališča. V ta odbor, ki naj bi vse to pri-
pravil, je podružniški odbor določil tov. pred-
sednika in podpredsednika A. Krepeka in F.
Geča, dalje tov. A. Goleža, F. Frasa in M. Prav-
diča. Dalje se povabi v ta odbor zastopstvo
mestne občine, vojaške komande, katoliškega
in pravoslavnega vojnega kurata, zastopnika
novinarskega združenja sekcije Maribor in dva
strokovnjaka. Po dosedanjih predpripravih vla-
da med vsemi krogi veliko zanimanje za to ak-
cijo in je pričakovati, da odbor ne bo imel pre-
težavne naloge, če ga bo javnost dovolj podpi-
rala. Sicer pa je tudi dolžnost vseh, da se pobri-
gajo za vojaške grobove, ki jih je posebno na
mariborskem mestnem pokopališču veliko šte-
vilo. Čut pijetete do rajnih bojevnikov to za-
hteva. Na mariborskem vojaškem pokopališču
počiva več tisoč vojakov, toda to pokopališče je
v tako žalostnem in zanemarjenem stanju, da se
nam je treba naravnost sramovati pred tujci.
Kakor predvideva načrt, bi se spomenik odkril

že tekom tega leta in sicer pred praznikom vseh
svetih. Obenem se bo do tega uredilo pokopa-
lišče. Splošna sodba mariborskega prebivalstva
je tako dobra za ta sklep podružnice in obljublja
se pomoč. Več se bo poročalo pozneje.

Mariborska podružnica je nabavila za svo-
je člane več vagonov premoga, ter ga razdelila
po lastni nabavni ceni med nje.

Člani podružnice, ki se izkažejo s potrdi-
lom podružnice imajo pri nabavi zdravil v le-
karni pri »Sv. Arehu« na Glavnem trgu št. 20
30 odstotni popust.

Na željo članstva priredi mariborska po-
družnica dne 7. junija v Rušah pri Mariboru in-
validsko zborovanje in sicer ob 10. uri dopol-
dne v prostorih gostilne Preac. V nedeljo dne
14. junija pa se vrši shod v Selnici pri Mari-
boru in sicer po prvi maši v prostorih gostilne
Hernah. Članstvo se vabi k polnoštevilni ude-
ležbi.

Novost v reklamih. Kakor smo informirani,
dobil je središni odbor Udruženja vojnih in-
validov od Uprave drž. monop. koncesijo za ogla-
šanje na še praznem delu ovitka in škatljic
vseh vrst. Povodom tega se je osnoval poseben
zavod »Reklama Invalid«, ki je začel že poslo-
vati v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Splitu,
Skoplju in Nov. Sadu. Ker predstavlja oglašanje
na škatljicah vžigalic novost v reklamih, opozar-
jamo in to še tembolj, ker je to koncesijo odsto-
pila država našim invalidom.

Trbovlje. Širši sestanek tukajšnje invalid-
ske organizacije že dolgo ni bil tako buren ka-
kor v nedeljo 24. maja. V prvi vrsti se je obrav-
navala rešitev prošelj nekaterih članov, ki so
zaprosili podpor pri izvršnem odboru v Ljublja-
ni, nato okrožnica, ki jo je poslal isti izvršni
odbor, dopis velikega župana ljubljanske obla-
sti in končno odgovor Trboveljskega gerentske-
ga sosveta tukajšnji podružnici vojnih invalidov,
ki je zaprosila podporo za svoje najbednejše
člane.

Izvršni odbor v Ljubljani, kakor je poro-
čal predsednik Stanko Kolenc, je z ozirom na
slabe finančne razmere in težkočje odbil 6 pro-
šelj medtem ko je nakazal prosilki Mariji Smo-
diševi 150 Din podpore. Po prečitaniu okrožni-
ce izvršnega odbora se je vnela huda debata
radi reduciranih invalidov, ki že nad leto dni
ne dobivajo nikake penzije in žive v nezasiša-
nih materialnih razmerah. Pri dopisu velikega
župana ljubljanske oblasti glede pobiranja pro-
stovoljnih prispevkov za vpostavo invalidskega
doma v Trbovljah z vzdavjo spominske plošče,
se je sklenilo, da se pošljejo v potrdilo slike
sledječih invalidov, ki bodo upravičeni pobirati
denarne prispevke: tov. Štendler, Obreza, Vid-
mar in Hren.

Pri obravnavanju odgovora Trboveljskega
gerentskega sosveta tukajšnji podružnici glede
podpore svojim bednim članom je med invalidi,
ki so bil navzoči, nastalo splošno ogorčenje. To
pa ne proti sosvetu kot celoti, marveč proti g.
Klenovšek kot zastopniku delavstva v sosvetu.
Sprejeta je bila soglasno sledeča resolucija:

Člani tukajšnje podružnice UVI odločno
protestiramo proti nesocijalnemu postopanju g.
Jaka Klenovšeka, člana gerentskega sosveta v
Trbovljah, ker se kot delavski zastopnik ni po-
tegnil za najbednejše izmed bednih, to je žrtve
svetovne vojne, ki se je pretresala na seji ge-
rentskega sosveta, prošnja naše podružnice, ki
je zaprosila podpore našim najbednejšim
članom.

Ako živimo v svobodni državi naj nikdo ne
izrablja svobode v svoje lastne in strankarske
koristi, kakor dela g. Klenovšek. Če je delavski
telovadni in kulturni zvezi »Svoboda« lahko iz-
posloval 6000 Din podpore, bi lahko to storil tu-
di za našo podružnico, ne pa da je dal našemu
podružničnemu odboru nezaupanje. (Gerentski
sosvet je odgovoril, da naj se za vsakega in-
valida prošnja za podporo posamezno vložijo.)

Zato protestiramo, da sedi v gerentskem
sosvetu g. Jaka Klenovšek kot delavski zastop-
nik, ker ne zastopa ne delavskih, še manj pa
interese ubogih preganjanih vojnih žrtev. Kakor
g. Klenovšek nam, tako tudi mi njemu na da-
našnjem zborovanju izrekamo nezaupanje za
njegovo nesocijalno postopanje pri rešitvi pro-
šnje naše podružnice in sploh vsemu njegovemu
delovanju v sosvetu in zahtevamo, da se pošlje
ta resolucija v »Vojnega Invalida«, kakor tudi
druge časopise, da vidi javnost, kako nesoci-
jalnega zastopnika ima Trboveljski gerentski
sosvet.

Ta resolucija je prišla od strani večine čla-
nov tukajšnje podružnice, katero je pa pred-
sednik hotel prepričati, da bi se ne napadalo.
Šele na pritisk večine članov se je končno moral
predsednik udati z zagotovitvijo, da bo res po-
slal v vse časopise, da je pomiril žrtve, katere
so bile opravičeno razburjene.

Stanko Kolenc, m. p., t. č. preds.

Ratni Invalid obvezen. Središni odbor se
pritožuje, da nekatere naše podružnice vračajo
centralno glasilo Udruženja list »Ratni Invalid«.
Opozarja nas, da je po sklepu plenarne seje iz
1. 1923 dolžan vsak odbor, da je naročen in pre-
jema »Ratni Invalid«. Opozarjamo vse naše po-
družnice, da se tega sklepa drže. Je res mogoče,
da po nekaterih krajih naši ljudje ne znajo cir-
rilice, vendar pa je treba, da smo solidarni in
podpiramo invalidski tisk. Podružnice naj cen-
tralno glasilo shranijo, ker pride mogoče poz-
neje drugim prav. Najbolje pa je, da ga dajo na
razpolago raznim čitalcem, ker je centralno gla-
silo zanimivo za vsakega našega človeka. Toraj
podružnice naj ne zavračajo »Ratnega Inva-
lida«.

Reklama »Invalid«. Z odlokom Monopolske
uprave je bilo izdano središnjemu odboru Udru-
ženju vojnih invalidov itd. pooblastilo, da sme
oglašati na ovitku škatljic od vseh vrst vžigalic,
ki se izdelujejo za celo našo državo. Vsi intere-
senti se opozarjajo na to novost v reklamih, ki
garantira vsakemu oglaševalcu siguren uspeh.

Vsa pojasnila daje: »Reklama Invalid«
Ljubljana, Št. Peterska vojašnica št. 49.

Razpis uradniškega mesta. Pri okrajnem
sodišču v Ljutomeru, ali kje drugod po izpraz-
nitvi je razpisano mesto pis. uradnika III. ka-
tegorije. Pravilno sestavljene prošnje z doku-
menti je naj vložiti do 20. junija t. l. predsedni-
štvu okrožnega sodišča v Mariboru.

Umrl je predsednik podružnice v Žirih
tov. Ivan Poženel. Pokopali so ga 23. V. t. l.
Pokojni je bil dolgo časa vnet sodelavec v na-
šem Udruženju in se ga bo marsikateri izmed
tovarišev spominjal od različnih anket in občnih
zborov. — Bodi mu lahka zemlja!

ZA SMEH IN KRATEK ČAS.

Čisto enostavno. Učitelj je peljal učence na
sprehod. Pridejo mimo pošte. Več uradnikov in
uradnic je gledalo pri oknih ven, med njimi
tudi poštni načelnik. Tako glasno, da so morali
vsi otroci slišati, je rekel načelnik: »Jaz bi tudi
rad ves dan hodil zunaj okoli«.

Učitelj pa odvrne: »Dobro, kar zamenjajte
s pismonošo!«

PREKLIC.

Podpisana Marija Bozovičar, posestnika že-
na v Žirovskem vrhu št. 37, občina Trata, tem
potom preklicujem vse žaljive in obrekljive be-
sede, katere sem govorila o g. Francu Gruden,
posestniku v Žireh št. 18, bivšem tajniku orga-
nizacije Udruženja vojnih invalidov, podruž-
nice v Žireh.

Obenem se mu zahvaljujem, da je odstopil
od tožbe.

Žirovski vrh, dne 24. maja 1925.

Marija Bozovičar, l. r.

NOVE KNJIGE

A. L. VIEIRA - A. DEBELJAK:

AMADIS

Roman. Cena v snopičih Din 20.—, broširan
Din 22.— s poštnino vred.

To prelepo delo, ki ga je iz portugalske
prevel naš priznani književnik dr. Debeljak,
ne bi smelo manjkati v nobeni naši hiši.

Na željo pošlje založba tudi posamezne sno-
piče na ogled. Prodajalci imajo znaten
popust. Naročila sprejema in pojasnila daje

Založba „VIGRED“ (I. Albreht)
Ljubljana, Škofja ulica 8, I. nadstropje.

POZOR! Pri sklicevanju na ta oglas
dobe vsi odjemalci 10% popust.

Odgovorni urednik: Peček Janez.
Tisk tiskarne Makso Hrovatin, Ljubljana.